

Oponentský posudek

na rigorózní práci Mgr. Petra H r a d i l a napsanou na téma „Sousedská práva“ (stran 128; připojen rozsáhlý přehled publikací, jakož i příslušné judikatury).

Práce je jako celek – kromě úvodu a závěru – rozdělena do sedmi kapitol.

Zatímco v části historické se rigorózní zabývá vývojem právní úpravy tzv. sousedských práv u nás až do současnosti, teoretické výklady sousedského práva byly spíše soustředěny do kapitoly o sousedských vztazích jako o právních vztazích, jakož i do právních důvodů užívání nemovitostí. Naproti tomu zřetelně praktický přístup rigorózní je patrný v kapitolách o občanskoprávní úpravě sousedských práv, jakož i o jejich ochraně. V nich lze také spatřovat těžiště rigorózní výkladů. Součástí rigorózní práce jsou i rigorózní srovnávací výklady české úpravy na straně jedné a právní úpravy anglo-amerického systému na straně druhé (sám rigorózní však na str. 15 konstatuje, že toto srovnání je vzhledem k značným diferencím typů právních kultur velmi obtížné; nicméně tuto část výkladů o anglo-americkém systému lze považovat pro zvýšení informovanosti čtenáře za přínosnou). Práce je završena rigorózní úvahou *de lege ferenda*, která však má většinou pouze informativní charakter (v tomto směru však oceňuji např. samostatný rigorózní kritický přístup ke kontroverzní problematice vlastnictví plodů, přepadlých na sousedící pozemek; souhlasím s rigorózním, že totální obrat v této problematice není po tolika letech platné právní úpravy bez problému).

Již výše bylo řečeno , že těžiště rigorózní práce je v kapitolách o občanskoprávní úpravě sousedských práv, jakož i ochraně sousedských vztahů. Obě kapitoly práce svědčí o rigorózní výborné práci s pozitivněprávní úpravou i o jeho náležitém přehledu po příslušné odborné literatuře. Oceňuji, že rigorózní v těchto poměrně kazuistických úpravách používá vhodně na příslušných místech judikaturu obecných soudů, popř. Ústavního soudu ČR k dokreslení svých výkladů i některých svých praktických zkušeností z advokátní praxe.

S většinou věcných řešení, které rigorózní předkládá v práci, lze souhlasit. V kapitole o ochraně sousedských práv rigorózní - na rozdíl od tradičních výkladů - akcentuje způsob řešení sousedských sporů formou mediace. Rovněž s tím lze zásadně souhlasit a tuto tendenci podpořit, i když se v současné době zatím tato metoda řešení sporů v praxi prakticky neuplatňuje. Argumentačně přesvědčivý je i rigorózní výklad § 5 obč. zák., a to zejména pokud jde v těchto kauzách o vztah správní a soudní pravomoci, jakož i o důsledcích úředně povolené činnosti. Nesporným kladem předložené rigorózní práce je i důkladný výklad o formách soudní ochrany; v tomto směru rigorózní v rozsáhlém rozsahu záslužně využil soudní judikaturu.

Celkově lze předloženou rigorózní práci hodnotit jako aktuální práci, která splňuje všechny předpoklady kladené na práce tohoto typu. Po obsahové stránce rigorózní zpracování vyčerpává v podstatě všechny základní otázky, týkající se sousedských vztahů, řeší je za pomoci literatury a zejména soudní judikatury akceptovatelným způsobem, přičemž na řadě míst práce doplňuje výklady některými vlastními postřehy a podněty. Práce jako celek rozhodně svědčí o tom, že rigorózní je způsobilý zpracovat zvolené téma samostatnými postupy.

Práce je i po systematické stránce přehledně členěna, takže čtenář získává ucelený přehled o tom, jaká je platná právní úprava sousedských vztahů, jaké jsou základní a v praxi se nejčastěji vyskytující střety sousedních vlastníků, zejména pak jak takto vzniklé střety mezi sousedy řešit. Praxe potvrzuje, že úprava této společenské a právní problematiky není v současné době a nebude ani v blízké budoucnosti přežitkem.

Na výši je i způsob rigorózního vyjadřování. Rigorózní se vyjadřuje věcně, koncentrovaně a pro čtenáře srozumitelným způsobem.

Ze všech těchto důvodů lze práci doporučit k ústní obhajobě.

Prof. JUDr. Jiří Švestka, DrSc.